

Asia: VN/7823/2019-LVM-63

Täydentävä lausuntopyyntö: Hallituksen esitys merenkulun ympäristönsuojelulain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Aluksista peräisin olevan jätteen vastaanottoa satamissa koskeva sääntely

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne alusjätedirektiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista.

Suomen Satamaliitto ry (Satamaliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua Merenkulun ympäristönsuojelulain täydentävään lausuntopyyntöön.

Huviveneily

EU:n alusjätedirektiivin muutokset yhdenmukaistavat jätehuollon velvoitteita erityyppisissä ja -kokoisissa satamissa, mikä tarkoittaa jätehuollon velvoitteiden laajenemista myös huvivenesatamissa. Esityksessä tehdään sataman määritelmällä ero velvoitteiden ulkopuolelle jäävien pysähtymispaikkojen ja jätteiden vastaanottoon velvollisten satamapaikkojen välillä. Laajimmat velvoitteet olisivat alarajan ylittävillä ns. kotisatamilla, joille esitetään kaikkia huvivenesatamia koskevan perustason (käymälä- ja yhdyskuntajäte) lisäksi öljy- ja vaarallisten jätteiden vastaanottoa.

Osa kauppamerenkulun satamista merirannikolla ja Saimaalla vastaa myös huvivenesatamien ylläpidosta. Huviveneilyn ja kauppamerenkulun jätehuollon hoitaminen sisältää hallinnollisia synergioita, mutta niiden toimintaympäristöt ovat erilaisia. Satamayhtiöiden vastuulla olevat huvivenesatamat sisävesillä sijaitsevat tyypillisesti hajallaan, jolloin infrastruktuurin ja jätehuollon organisoinnin kustannukset muodostuvat suhteessa kalliimmaksi kuin keskitetyissä palveluissa.

Satamaliitto katsoo, että samoin kuin muissakin satamissa huvivenesatamien palvelut suunnitellaan täyttämään käyttäjien tarpeet. Jätehuoltosuunnitelman perusteluilla tulee voida järjestää palvelut huvivenesataman tarpeiden mukaisiksi myös peruslähtökohdista poikkeavasti. Tästä käy esimerkiksi pelkästään pienimmille veneille tarkoitettut satamat: avoveneissä ei ole venekäymälöitä, minkä

vuoksi ei tarvita niille tarkoitettuja tyhjennyslaitteitakaan. Kustannusten hallintaa auttaa mahdollisuus tarvittaessa järjestää räätälöityjä palveluita käyttäjätyypeittäin, mikä on myönteistä käyttäjän kannalta ja pitää puolestaan tällaisen kotisataman käyttöastetta korkeana.

Jätehuollon järjestämisessä suuri merkitys on sillä millaisia käyntejä huvivenesatamat palvelevat. Satamaliitto pitää esityksen ansiona sitä, että lähellä toisiaan sijaitsevat satamat voivat tehdä yhteistyötä palveluiden järjestämisessä (9 luku, 4 §), samoin kuin jätehuoltosuunnitelmien (9 luku, 5 §) tekemisessä. On tärkeää, että palvelut voidaan sijoittaa siten, että ne jakautuvat tarkoituksenmukaisesti vilkkaimpien ja hiljaisempien reittien välillä, vastaten niiden erilaisia jätehuoltotarpeita. Käyttäjätiedottamisella on iso merkitys sille, että veneilijät tietävät ennakolta mitä palveluita heidän suunnittelemansa reitin varrella on tarjolla.

Kauppamerenkulku

9 luvun 1 §:ää esitetään täsmennettäväksi jätelakiin sisältyvien joidenkin yhdyskuntajätteen jätelajien erilliskeräilyvelvoitteilla. Kyseessä on jätetyypit, joita aluksen operatiivinen jäte on sisältänyt nykyisinkin. Näiden jätelajien erilliskeräily toteutuksen tapa vaihtelee nykyisellään satamasta toiseen ja voi siten paikoin vaatia toimintamallin muutoksia ja siten aiheuttaa kustannuksia. Erillisten vastaanottolaitteiden sijainti ja muut käyttöohjeet pystytään viestimään aluksille sataman jätehuoltosuunnitelman tiedoista poimittavilla jätehuolto-ohjeilla.

Satamaliitto pitää hyvänä, että esityksen perusteluissa täsmennetään vastaanottolaitteiden tyypejä kiinteiksi, kelluviksi ja liikuteltaviksi (esim. jäteautot), koska tarkoituksenmukaisin järjestely riippuu jätteen tyyppistä ja määrästä. Vastaanottolaitteiden mitoitus ja tyyppi ovat siksi satamittain erilaisia, mikä perustellaan ja kuvaillaan sataman jätehuoltosuunnitelmassa, jonka valmisteluun sataman käyttäjät pääsevät osallistumaan.

Satamanpitäjän harkittavaksi jää, mikä on kustannustehokkain tapa järjestää erilaisten ennakoitujen jätevirtojen vastaanotto ja toimittaminen käsittelyyn niiltä aluksilta, jotka käyttävät satamanpitäjän järjestämiä jätehuoltopalveluita. Esimerkiksi kansainvälisen risteilyliikenteen alukset, jotka eivät ole ns. vapautuksen piirissä, jättävät tyyppillisesti runsaasti erilaista yhdyskuntajätettä. Sen vastaanotto järjestetään käytännön syistä satamakäynnin aikana paikalle tilattavalla liikkuvalla kalustolla, koska eri jätelajien määrät vaihtelevat kerrasta toiseen.

Satamaliitto toteaa, että erilliskeräily ja satamakäynnille erikseen tilattavien vastaanottolaitteiden riittävyden edellytyksenä on niinikään ennen satamavierailua annettava alusjätteiden ennakkoilmoitus ja siinä tehtävä jätteiden riittävä yksilöinti. Satamaliitto edellyttää, että merenkulun ilmoitusjärjestelmään Portnetiin on mahdollista antaa tiedot uusista vaatimuksista vastaavalla tavalla. Ennakkoilmoituksen sisältämällä yksilöinnillä varmistetaan, että kunkin satamakäynnin aikana aluksen tarvitsemat vastaanottolaitteet ovat aluksen käytettävissä.

Öljyn päästökielto ja öljypäästömaksu

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne öljyn päästökiellosta ja öljypäästömaksusta.

-

Meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuutta koskeva sääntely

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuutta koskevasta sääntelystä.

-

Alusten välisten haitallisten ja vaarallisten lastien ja jätteiden siirtojen ja polttoaineen toimitusten sääntely

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne alusten välisten haitallisten ja vaarallisten lastien ja jätteiden siirtojen ja polttoaineen toimitusten sääntelystä.

-

Painolastivesisääntelyn soveltuminen jäänmurtajiin

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne painolastivesisääntelyn soveltumisesta jäänmurtajiin.

-

Alusturvallisuuslakiin ehdotettavat muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne alusturvallisuuslakiin ehdotetuista muutoksista.

-

Alusrekisterilakiin ehdotettavat muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne alusrekisterilakiin ehdotetuista muutoksista.

-

Turvatoimilakiin ehdotettavat muutokset

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne turvatoimilakiin ehdotetuista muutoksista.

-

Tarnanen-Sariola Kirsti
Suomen Satamaliitto ry